

Muistio

28.10.2025

Työryhmä valmistelevaan toimenpiteitä perusopetuksen oppimistulosten vahvistamiseksi
Elin Oppimistulostyöryhmä

Kokous 6/2025

Aika	28.10.2025 klo 13.00–15.00
Paikka	Meritullinkatu 10, Seminarium sekä Teams
Osallistujat	ylijohtaja Eeva-Riitta Pirhonen, puheenjohtaja johtaja Jarkko Niiranen, varapuheenjohtaja opetusneuvos Erja Vitikka yksikön johtaja Salla Venäläinen, arviointiasiantuntija Matti Suomilammi koulutuspolitiikan päällikkö Jaakko Salo opetusneuvos Sanna Voipio-Huovinen toimitusjohtaja Susanna Niinistö-Sivuranta erityisasiantuntija Mari Sjöström opinto-ohjaaja Kati Ainassaari luokanopettaja, Rehtori Marko Jokinen rehtori Jaakko Sarmola koulutustoimikunnan puheenjohtaja Tuula Havonen opetusneuvos Tommi Karjalainen, sihteeri opetusneuvos Pia Kola-Torvinen, sihteeri arviointiasiantuntija Jukka Marjanen, sihteeri
Este	neuvotteleva virkamies Minna Polvinen opetusneuvos Mika Puukko erityisasiantuntija Anssi Pirttijärvi toiminnanjohtaja Micaela Romantschuk förbundssekreterare Pocke Wickström lehtori Tuomo Riekkinen yksikön päällikkö, opetusneuvos Lucina Hänninen rehtori Jari Koski

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio

1 Tiedeakatemian esittely; tietokooste ja tiedesparraus (Annina Ala-Outinen, Antti Kallio, Linda Lammensalo)

- Tiedeakatemia vahvistanut toimintaansa, jossa tuetaan tiedon tarvitsijoiden ja asiantuntijoiden yhteistyötä. Miten saadaan tutkittua tietoa hyödynnettyä asiantuntijatyössä. Yhteistyön tavoitteena on vahvistaa työryhmän tietopohjaa
- Tiedeakatemian toimijat esittelivät työn vaiheet
 - Tuotetaan tietokooste, joka on kirjallinen tiivis julkaisu
 - Tiedesparraus on tutkijoiden ja päättäjien tavoitteellinen työskentely esim. tunnistaa päätöksentekoon liittyviä riskejä systemaattisesti ja ennakkoivasti
 - Hyötyinä, tutkittua tietoa suoraan tarpeeseen, valmistelun laadun stressitestaus, ennakkoivaa arviointia ja uudet tutkijakontaktit
- Tietokoosteen alustavia nostoja
 - koskee perusopetusta, rajattu koskemaan oppiaineita suomen kieli ja kirjallisuus sekä matematiikka, jotta työ ei laajene liikaa
 - keskittyy opetukseen ja opetustilanteisiin eli luokkahuoneessa tapahtuviin asioihin
 - tarjoaa tutkijoiden näkökulmia työn tueksi ja sitä, mitä työryhmä voi hyödyntää työnsä tueksi
 - Luokkahuonetutkimusta on tehty suhteellisen vähän, vertailtavaa tutkimusta vielä vähemmän
- Kartoituksesta nousseita huomioita
 - Suomen kieli ja kirjallisuus oppiaineessa haastetta tuo oppiaineen monitahoisuus ja sen luonne. Perusteiden osalta laajat ja vaativat tavoitteet
 - käytetään etupäässä yksilöllistä lukutapaa ja luetun käsittelyä
 - yhteisölliset lukutavat edistävät tutkitusti lukutaidon kehittymistä
 - lukustrategioiden harjoittelun lisääminen arvioidaan olevan yksi keino oppimistulosten parantamiseksi
 - tutkimustiedon mukaan kirjoittamista oppimista tukevia menetelmiä ovat yhteiskirjoittaminen, prosessikirjoittaminen, erilaisten tekstilajien tutkiminen ja mallintaminen
 - Lisäpanostusta kaivataan etenkin 3.–6. vuosiluokilla lukemiseen ja kirjoittamisen sujuvoittamiseen
 - Osaaminen oli lisääntynyt niillä luokilla, joissa opettaja oli erikoistunut äidinkieleen
 - Matematiikka
 - matematiikan taidot kehittyvät hierarkkisesti eli uusien taitojen oppiminen edellyttää aiemmin opittujen perustaitojen hallintaa
 - matematiikan osalta eriytymistä tapahtuu peruskoulun aikana
 - osalla nuorista osaaminen peruskoulun jälkeen vastaa alakoulun tai kolmannen vuosiluokan tasoa
 - Mitä pitäisi tehdä:
 - eriyttävää, joustavaa opetusta, joissa huomioidaan oppilaiden taitotaso.
 - opetuksen järjestämisen tapoihin huomion kiinnittäminen
 - Kansainvälisesti on tutkittu, että erityisesti keskivertoa paremmat oppilaat hyötyvät matematiikan tasoryhmistä,

mutta keskivertoa heikommat eivät. Tasoryhmissä riski tasa-arvokehityksen heikkenemiseen.

- Oppimisen arviointi
 - Suomen kielessä vaatimustason asettaminen vaikeaa: ei kansallista kuvausta siitä, miten luku- ja kirjoitustaito kehittyvät iän mukaisesti
 - opettajan asettama vähimmäistaso on monelle oppilaalle maksimaalinen suoritus
- Matematiikassa onnistumisen kokemusten tulee olla mahdollisia.
- Kouluilta puuttuu taitoja seurata, miten opittu tieto pysyvyys oppilaan edetessä luokalta toiselle
- Hyvä työrauha auttaa oppimista
 - Alemmilla vuosiluokilla työrauha on Suomessa hyvä
 - erityisesti käytösongelmat ovat lisääntyneet
- Oppimisen tuki
 - pienemmät ryhmät, yksilöllistettynä ja suoraan taidon harjoitteluun kohdistettuna
 - Miten opetetaan, on tärkeämpää kuin se, minkä kokoinen opetusryhmä on

Keskustelua:

- Todettiin, että nostot pedagogisista ratkaisuista oppimisen edistämiseksi on hyviä ja kannatettavia
- Pohdittiin, olisiko syytä tarkastella millä vähimmäisosaamisella opetetaan äidinkieltä alemmilla vuosiluokilla?
- Yhtenä tutkimuskysymyksenä voisi olla miten meillä opetusmenetelmiä ohjataan esim. OPSissa
- Keskusteltiin siitä, mitkä nostoista ovat sellaisia asioita, joita voidaan ohjata ja mitkä ovat sellaisia, joita voidaan mahdollistaa
- miten luokahuoneessa pystytään vastaamaan niihin muutoksiin, joita yhteiskunta tuottaa

2

Raporttiluonnoksen käsittely (Tommi Karjalainen)

5.3 Koulun arki

Esiteltiin koulun arkeen liittyviä tutkimuksia ja työryhmän kuulemiseen liittyviä tuloksia

Keskustelua:

- Tulisi huomioida yleinen työelämämuutos viitekehyksenä myös opettajien työolojen muutoksessa osana TALIS-tutkimuksen ja muiden vertailujen tekemisessä. Huomioitava myös, että Suomessa opettajien työaika on erilainen kuin muissa maissa. Avustavan henkilöstön osalta voidaan ajatella, että henkilöstömäärällä on vastattu siihen, että yhteiskunnan muutokset ovat vaikuttaneet koulun arkeen.
- Työrauhaa koskeviin kohtiin lisätään lähteitä, (esim PISA tutkimus). Työrauhaan liittyvissä luvuissa on hiukan eroavaisuutta esim. kouluterveyskysely on laaja otanta. Luokkakokoon liittyvä keskustelu liittyy enemmän oppilas-opettajasuhteeseen. Osassa kouluissa toteutetaan enemmän joustavia opetusmenetelmiä. Huomioidaan raporttiluonnoksessa.
- Yleisesti olisi hyvä tarkastella käsiteltyjen toimenpide-esitysten tasapainoa. On myös tärkeä pitää niistä asioista kiinni, mitkä koetaan toimivan hyvin.

3 Työryhmän työskentely ennen seuraavaa kokousta (Tommi Karjalainen)

Sihteeristö käy läpi Tiedeakatemian materiaalit ja lähetetään kommentteille Koulun arki kokonaisuuden sisältökuvaukset sekä alustavat toimenpide-ehdotukset.

4 Muut asiat

Parlamentaariselle työryhmälle on esitelty alustavia luonnoksia toimenpide-ehdotuksista ja nämä saivat positiivisen vastaanoton.

Lähtökohtaisesti voisi olla hyvä, jos työryhmän jäsenet pääsisivät kokouksiin jatkossa paikalle työstämään yhdessä toimenpide-ehdotuksia.

5 Puheenjohtaja päätti kokouksen.